

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioannis Ionstoni|| Theatrvm|| Vniversale Omnivm|| Animalivm||
Qvadrpedvm

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLV.

VD18 90528808

Caput II. De Lacertis.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10966

De Ranunculo viridi, et Rana temporaria.

Ambrosin.
l. 1. de o-
vipar. c. 3.

Ranunculus viridis, vocatur Plinio *rana minima et viridissima*, aliis *calamites*, quod inter arundines et calamos versetur, Isidoro *Agredula*, quibusdam *Rana silvestris*, quod silvis delectetur, vel ad differentiam ranae viridis, quae editur. Graecis est *μάντις*, quia sua voce imbres praefagit. Aliis *δρυοπετής*, *δρυοβάτης*, quod per arbores incedat. Quibusdam *διοπετής*, quod quasi de coelo delabi videatur. Hermolaus *δρυόφυτον* vocat, quod quasi in arbore forte dicere voluit, id est, quasi in arbore natam. Vocantur et *βρέζαντες*, ob vocem, quam edunt.

Descriptio

Ita eam Ambrosinus describit. Rana haec ubique viridi colore perfusa est, praeter pedes etc. vide Ambrosin. p. 622. usque caeteras fugat.

Ufus.

Conducit ad multos affectus. A tussi liberari, qui in eius os expue-

rit Plinius auctor est. Extinguit febrile incendium, si manu detineatur, Sylvius. Guainerius pro hecicis gallinas pulte ex farina hordei et carne eius elixa nutrit, gallinas aegro praebet. Timotheus per medium dissectus renibus hydropicorum adplicat, et aquas educit. *Iecur* in pellicula gruis ligatum, venter concitat, si Plinio credimus. *Adeps*, si denti dolenti illinatur, frangit eum. *Cruor* vestigiis pilorum a genis evulsorum instillatus, renasci eos prohibet. Marcellus acu cuprea ranunculum pungit, et sanguine inde manante loca, pilis revulsis inungit.

De *Rana temporaria* Ambrosini verbis agemus. Ita vero ille de ea. Ex differentia huic ranae addita, unusquisque conicere potest, hoc animal etc. p. 623. usque ducentes diu vivere nequeunt.

Ambrosin.
de Digit.
Ovip. l. 1.
c. 4.

CAPUT II.

De Lacertis.

ARTICULUS I.

De Lacerto vulgari.

Ambrosin.
de Digit.
Ovipar. l.
1. c. 5.
Nomen.

Lacertus seu Lacerta, nomen a lacertorum humanorum similitudine, et quod pedes veluti homo quadrupes incedens, manus flectat, sortitus est. Graecis veteribus *σαύρος*, *σαύρα*, Hesychio et Varino *σμίλλα*, modernis *κολισαύρα*, aliis *σαύρα ήλιακή*, vulgaris imprimis dicitur. Plures quidem eorum sunt differentiae, nam Plinius lacertorum, quorum color ad ferrugineum accedit, meminit, Scalliger in minusculos et maiores distinguit, nos tamen in *vulgares*, *virides*, *Chalcidicos*, et *Brasilien-ses* seu *Indicos* dispescemus. *Vulgaris* digitos habet quinos valde exiles, cum unguiculis, tam in prio-

ribus, quam in posterioribus pedibus. In his, qui indicis locum obtinet, longissimus est, pollicis inferior locus datur. Albertus ei pilosam *linguam* attribuit, ex Plinio Aristotele bifidam, secundum quem siccum *pulmonem*, *lienem* perexiguum, et rotundum, *testes* spondyliis adhaerentes, foeminae *vulvam*, ut in avibus, cuius cervix inferne sit magis carnosa, ova proxima septo contineantur, habet. *Reperiuntur* in Italia copiosi, in insula Capraria magni, in India, proden- te Linschotano tam frequentes, ut in lecticis quandoque irrepant. Arabiae sunt cubitales, in India vero monte Nyfa XXIV. pedum, in lon-

Descriptio

Plin. H.N.
l. 11. c. 37.
Aristot. de
part. anim.
l. 2. c. 17.

Locus.

Plin. H.N.
l. 18. c. 9.

Differen-
tiae.

Scallig. in
Hist.
Animal.
Arif. pag.
204.
Vulgaris.

Lacerta -

Lacerta Chalcidica flexuosa

Eydexen .

Lacerta .

Lacerta Biceps

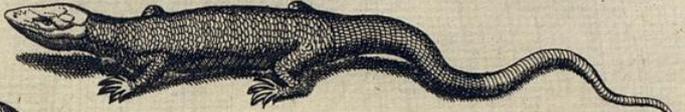
Lacertus Biceps

Lacerta Viridis Liguro Bononiensibus

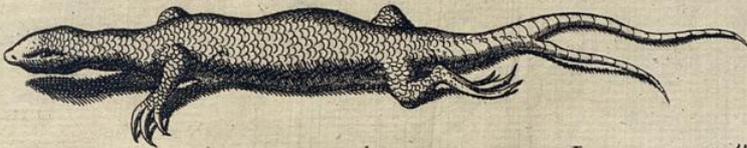
Lacerta Viridis Cauda bifurca .

Lacertus Viridis exiccatus Cauda bifida .

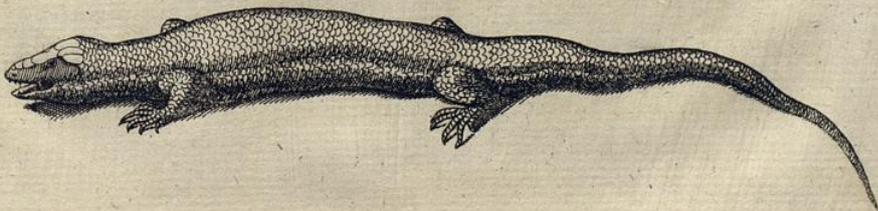
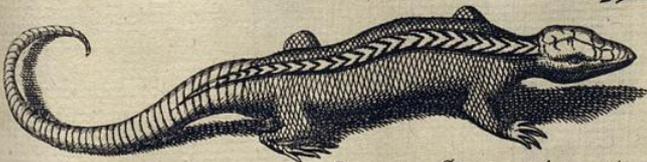
Lacerta et Stelliones

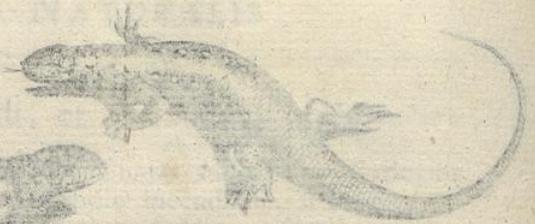
Lacerta et Stelliones .

Lacertus Cyprius Scincoides .

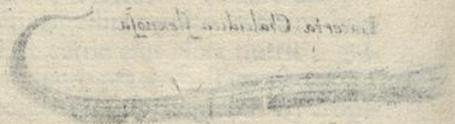
Lacerta

Lacerta

Lacerta

Lacerta

Lacerta

Lacerta

Lacerta

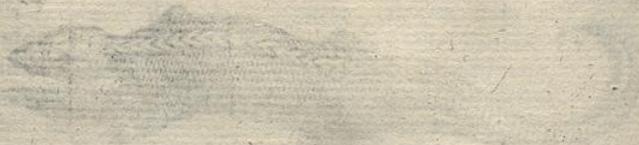
Lacerta

Lacerta

Lacerta

Teiunbana Brasiliensibus .

Americima Brasiliensibus

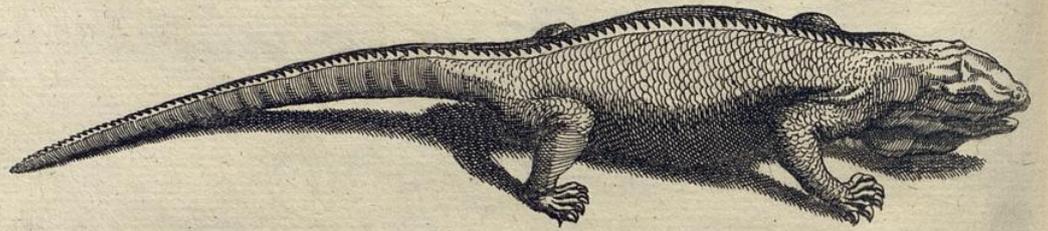
Lacertus Tarantula quibusdam .

Teiuguacu et Tomapara Tupinambis

Senembi Brasiliensibus . . .

Lacertus Viridis . Grüne Eydex .

Lacertus Aquaticus . wasserEyden .

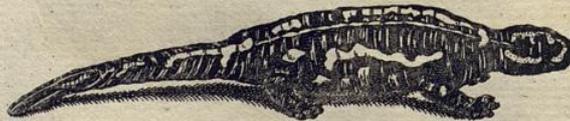
Salmandra Aquatica Wasser : molch .

Salmandra . Molch Moll .

Salmand: Terrestris veranig. Maculis Luteis distincta

Salmandra alia aquatilis Minor prone

Salmandra aquatica prona

Salmandra Aquatica .

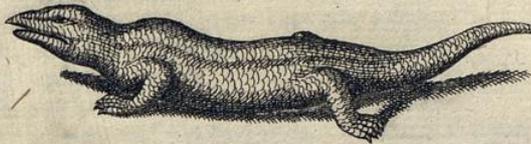

Stern Eydex

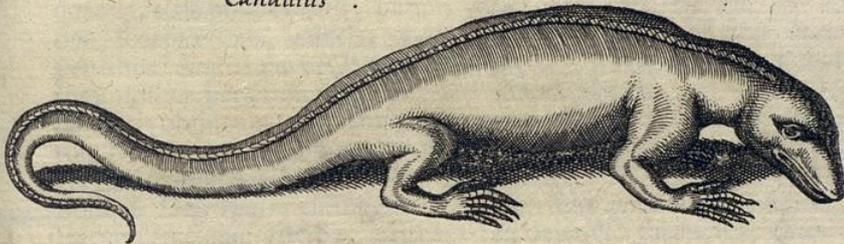

Scincus

Frembd Eydex

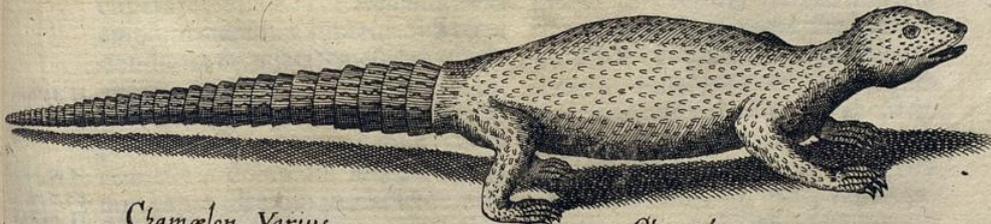
Candulus

Lacertus Indicus Cordylo Similis

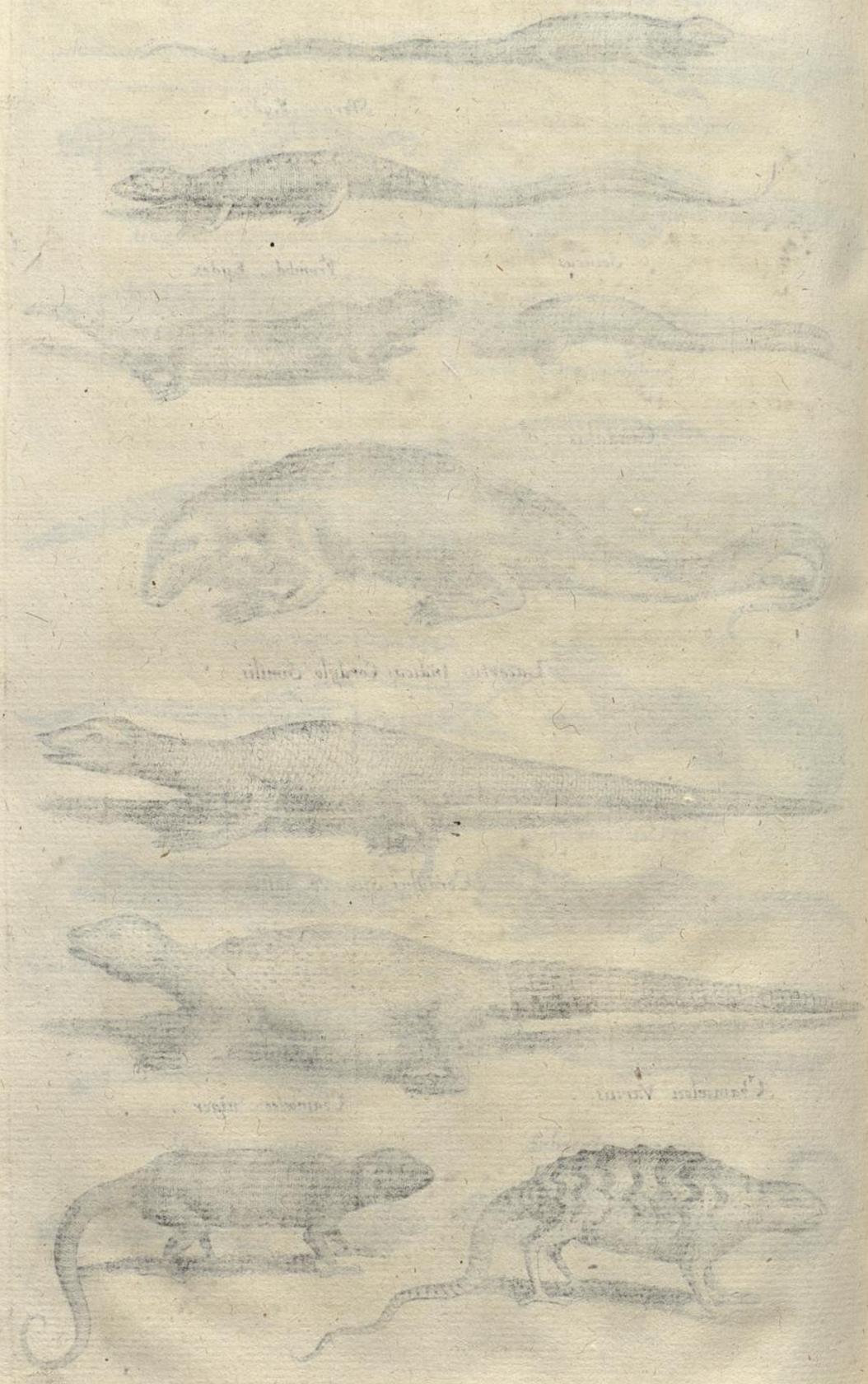
Cordylus Siue Vromastix

Chamælon Varius

Chamæleon niger

Aristot
A. 1. 8.

Cibru.
Géner.

Aristot
A. 1. 5. c.

Antip.
thia.

Sympo.

Nata.
Mora.

Aristo
A. 1. 5.
et 1. 8.

Plin.
l. 10.
Aelia
A. 1. 1.
58.

Anab.
de D.
Ovi
e. 6.

longitudine, colore fulvi, aut puniciei, aut caerulei. Incolunt plerumque sepulera, cavernas, spineta et rudera. Genuae, in arce Principis Doriae, plurimos conspeximus apricantes. Vescuntur carnibus, herbis, apibus, formicis. *Congreduntur* circa finem Martii, et quandoque ita complicantur, ut duo capita et unum corpus repraesentare videantur. Post, ova more serpentum pariunt, et teste Aristotele terrae committunt, ex quibus sine incubatu statutis temporibus catuli erumpunt. Ore parere, vel foetus, uno inerte excepto devorare, fabulosum. *Abhorrent* a ciconia, quae lacertis pullos nutrit, bufonibus, scorpionibus, araneis, et serpentibus. Aranei parvos lacertos in foraminibus parietum aggressi, filamentis obducunt, et ictibus obruunt. Cum serpentibus praeliantur, ideo ophiomachorum accepere nomen. *Delectantur* carnibus cochlearum, dictamno herba, ad quam a serpentibus vulnerati confugiunt, et homine, quem etiam a serpente defendunt. Ori admoti, pituitam humanam avidissime lingunt. Historias vide apud Scaligerum citato loco, et Erasmodum in tractatu de sympathia et antipathia. Temporis tractu visum amittere, eundemque iterum seu solis beneficio, in quo tamdiu donec convalescant, morari dicuntur, seu beneficio naturae recuperare, cuius apud Aelianum exemplum mensibus hibernis sub terra condi, et sic quasi semestrem vitam agere, unde *εξαμηνέσιαι* dicuntur, hibernum et autumnale spodium deponere, foemineum sexum maiorem esse, compares incedere, et uno capto alterum in capientem efferi, ovorum, quae peperere obli-

Aristot. H. A. l. 8. c. 4.
Cibus.
Generatio.
Antipathia.
Sympathia.
Naturae et Mores.
Aristot. H. A. l. 5. c. 35.
Plin. H. N. l. 10. c. 64.
Aelian. H. A. l. 9. c. 58.

visci, ut apud Plinium habetur, per medium divisos, propter glutinosum humorem non perire, immo naturali quodam vinculo coalescere, quod ex cicatrice colligitur, ad naturam et mores pertinet. Dicuntur et caudae saepius amputatae renasci. Theocriti interpres exsecratum in viperam transmutari, falso scripsit. Reperiuntur et monstrofi visus quidam, teste Schenckio, in ceti magnitudinem Lutetiae excresecere. Dantur duabus et tribus caudis instructi, quod ab ovis dicythis forte proficiscitur sed et *ἀμφίφαλοι*, seu bicipites. Amphibaenae iconem, in qua unius cauda conspicitur, hic quoque adiicimus. Quantum ad usum in medicina, divulsa lacerta ictibus scorpionum adplicatur, in cibis ad salamandrae virus a Plinio praebetur. Oleum ex iisdem in oleo suffocatis et percoctis, dissolvendis strumis, cum fimo pecudum inungitur, et ad delendas faciei lentigines commendatur. Crematarum cinis, cum melle Cretico ad oculorum caliginem adhibetur. Efficacius est, si ex viridibus componatur. *Cerebrum* in suffusionibus valet. *Caput* contusum et adpositum, seu solum, seu cum aristolochia longa, radice arundinis, et narcissi bulbo, sagittas et spinas tenaciter adhaerentes extrahit. *Cor* combustum et cum amurca mixtum, torporem membro inducit, ut Chirurghi ferrum non sentiat. *Sanguis* varices succrescere prohibet, si pusionum crura eo diligenter illinantur, in herniis quoque infantum commendatur. *Stercus* medicamento contra equorum stranguriam miscetur. In urina virili necata, eius, qui fecit, venerem cohibet.

Monstra.
Q. acetae amphibaenae, ibid.)
Usum in Medicina.
Plin. H. N. l. 29. c. 6. ib. 30. c. 6. et 11.
Dioscor. M. M. l. 2. c. 58.

ARTICULUS II.

De Lacerto Viridi et Chalcidico.

Lacertus viridis, a colore ita dicitur, Graecis *σαύρα χλωρά* et nuperis *χλωροσαύρα*. Alii *Maiorem* ob magnitudinem vocant. Sylvaticus *Ophiomachum*, a superandis et

Ambrosin. de Digit. Ovip. l. 1. c. 6.

impugnandis serpentibus. Amant isti loca calida, ideo in Italia frequentes adparent, ubi nonnulli, verba sunt Ambrosini, eos observant, multos simul obviam egredientes, quandoquidem

B'b dem

dem tum morbos praefagire affirmant. Aestivo tempore in arboribus morantur, et more ranuncolorum viridum vociferantur. Sunt et bicaudati. De *descriptione* non adeo fumus solliciti. Icon namque subvenire poterit. *Usus est* in medicina singularis. In strumis a Plinio alligatur, et post dies triginta renovatur. Ramices infantium, morsu eiusdem dormientibus applicati emendantur. Deinde animal arundine transfixum in fumo suspenditur. Vivum cum vino decoctum phthificis ieiunis Marcellus exhibet. Oleo decocto faciei lentigines depelluntur, de quo vide Gesnerum. Eodem cum pice liquida, et adipe suillo veteri Hierocles ungula equorum inungit, ut firmiter reddatur. Fumanellus in capillis denigrandis utitur. Pro iisdem regenerandis, composuit Veckerus aliud. Unguentum pro epilepticis apud Ambrosinum vide. Cinere strumae exulceratae curantur. *Oculus* vivo erutus, quartanariis alligatur, pelliculae caprinae involutus. *Sanguis* attritos hominum et iumentorum pedes sanat, et clavos eruit. *Ossa* e-

pilepticis profunt, postquam vivum sale optime in fictili asperius, eadem carne amissa deposuerit. *Lacertae Chalcidicae* nomen a Chalco seu aere, quod dorsum eius lineae aereae percurrant, datum est. Dicitur Hesychio *Ζυγλις*, Bellonio *Samiamitbon*, sed male, ut Salmastius docuit. Aliis *Seps*, et putredine, quod caro ad eius morsum contracto livore putrescat, quibusdam et *Tarrantula*, sed perperam. Similis est parvis lacertis, et illius serpentis colore quem Caeciliam dicimus. *Columna*, totam colore aereo refertam observavit. Nicandri scholiastes in Syria, Lybia, et Cypro nasci et inter saxa degere scripsit. More viperae suos foetus enititur, nisi quod more aliorum oviparorum in ventre ova gerat. Fabius Columna in Gallicano castro inventum huiusmodi animal interfecit, et in dissecto illius ventre quindecim partus invenit, quorum alii membrana exuti, alii pellicula diaphana circumdati conspiciantur. Galenus dissectum morsui applicat, et cibum falsamentorum praescribit.

Lacerta
Chalcidica
ca.
Ambros.
l. 1. c. 7.

Galen. de
med. simp
facult.
l. 11.

ARTICULUS III.

De Lacertis Indicis.

PUNCTUM I.

De Senembi seu Iguana.

Lacertorum Indicorum plures sunt species, inter quas celebres, *Senembi*, *Teinguacu*, seu *Temapara*, *Taraguira*, *Americima*, *Carapobeba*, *Ameirva*, *Taraguyco*, *Aicuraba*, et *Teiunhana*. Describemus eas verbis ipsius Marcgravii, ita vero de prima iste: *Senembi* Brasiliensibus, nobis *Iguana*, *Cameliaon* Lusitanis falso, et falsissime Belgis *Leguan*. Erat longitudo totius animalis, quod hic describo, reperiuntur tamen longe maiores, ab ore ad extremitatem caudae, trium pedum et octo digitorum, corporis ambitus vel crassities, decem digitorum ubi maxima. Tota *cutis* eleganter viridis, sed maculis nigricantibus et albis, in modum panni undulati, hinc inde variegata. *Cutis* constat e squamulis in dorso, cruribus et caudae

initio paullo maioribus, quam in reliquis partibus. *Squamae* caudae omnes aequales, non ut Car. Clusius observat. A cervice ad extremam caudam feriem habet planarum, sed mucronatarum instar serrae, spinarum secundum dorsum longitudinem, etiam virescentis coloris, suntque spinae istae ad cervicem maiores, semperque minores fiunt, minimae in extremo caudae. *Caput* longitudinem habebat duorum digitorum fere aut paullo minus, singularibus squamis maioribus, quam in aliis partibus tectum, *colli* longitudo sesquidigiti, crassities quinque. Magnos claros habebat *oculos* nigricantes, et binos nares patentes in prona et fere extrema capitis parte, singulae mandibulae, exiguo-

Marcgr.
Hist. Brasili
l. 6. c. 11.

guorum *dentium*, et nigricantium, et brevium numerum habebant, et *os linguam* crassam. Pone caput in utroque latere albicantem maculam instar branchiarum in piscibus, sub mento ingluviem ad pectus usque propendentem, maximam partem nigricantis coloris, quam contrahere potest, et cum irascitur vel terrore afficitur propendere finit. Ab ore ad ingluviem seu in collo inferiori etiam habebat spinas in dorso. Quatuor *cruribus* erat praeditum, et totidem *pedibus*, quorum quisque quinque digitos continebat, cruraque et pedes squamis tecti, ut reliquum corpus. Bina anteriora crura, breviora posterioribus et non ita crassa, longitudo quatuor digitorum aut paullo minus; *digiti* quinque, et in iis medii breviores, quam medii posteriorum pedum, intimus et extimus digitus binis articulationibus, duo illis proximi tribus mediis quatuor constabant, omnium *ungues* nigri incurvati et breves instar avium. Posteriora crura longiora et solidiora, anterioribus, nimirum longitudo eorum, usque ad pedes, eadem, quae crassities colli vel caudae prope corpus, nimirum quinque digitorum, pedum posteriorum longitudo unius pedis aut amplius, digitorum prior extimus, anteriorum digitis extremis aequalis magnitudine et articulationibus duabus sequens hunc tribus tertius quatuor, quartus, qui longissimus, quinque, quintus seu ultimus versus caudam etiam quatuor, aequalis cum tertio longitudinis, unguis ut in anterioribus *Cotyledonum* series nulla, ut Clusius alias observavit. Saltem postica crura tam superius, quam inferius instar humanae surae se habebant, priora autem non item. Crassities *caudae* proxima corpori, erat quinque digitorum, et attenuabatur semper, donec in extremitate plane exilis esset. et acuta instar subulae. Quum *mastrasssem*, movebatur adhuc pelle detracta, et cor exemptum subsiliebat. Habebat in utroque latere *ova* ultra decem, quaedam cerasi magnitudine, quaedam et minora, *pinguedinem* insignem instar gallinarum, in ventriculo insignem copiam fructuum, ma-

ximelimonum dulcium, quibus pro cibo erat usus, comedunt etiam farinam Mandioca aqua madefactam. Diu in ediam tolerare possunt, habui, inquit Marcgravius ad duo aut tres menses sine omni cibo et potu, et denique aufugerunt, ita, ut iudicem sine dubio famem diutius ferre posse. Caro boni est saporis, cocta et diu frixa butyro, et aeque bene sapit ac caro pullorum et cuniculorum d. 28. Maij MDCXL. *mastravi* et secui unum, pinguedinem habentem multam, instar gallinae. Partes internas, cor, pulmones, iecur, vesiculam fellis, renes, vesicam, genitalia vasa habet, ut alia animalia, amplum iecur, duplicem ventriculum, unum anteriorem, in quem cibum prius recipit, hinc intestinum habet minimi digiti crassitie, ac decem circiter digitos longum, cui annectitur alter ventriculus, ubi cibum plane concoquitur, hinc caetera intestina usque ad rectum. In anteriori ventriculo magnam copiam farinae Mandioca et Milii Angolensis serudi habebat: Posterior maior, totus semi cocto cibo plenus erat, cui multi vermiculi vivi instar eorum, qui in caseo generantur, inhaerebant. Intestinum ultimum seu rectum sterco continebat. Detracta pelle toti animali, et cauda amputata, haec adhuc movebatur. Vivax animal, nec si quinque aut sex ictus in capite acceperit, moritur, nisi cervix cultro inflicto vulneretur, tunc enim cum sanguine vitam effundit. Caudae caro, meris fibris et nervis constat. Mense Decembri MDCXLI. vide eximi lapidem e ventriculo Senembi, ovi gallinae mediocri magnitudine et figura, sed compressiorem paullo, exterius glabrum albicantem, interius compositum e tunicis instar cepae, ita, ut una ab altera separari possit lapide contuso. Coloris erat interius albicantis seu grysei, durae substantiae, ut Bezoar. Capiuntur fune, nam arboribus insidere solent, quod Brasilienses, fusti longo adaptabant funem, hoc videns animal miratur, nec tamen se movet, sed tunc se illaqueari finit, et ita capitur, alias cur-

rit velocissime. Iuniores toti sunt viridis coloris, grandiores aetate, variegati fiunt et cinerei, fenes enim ut plurimum sunt fusci vel cinerei coloris. Fr. Ximenes scribit, in capite huius animantis interdum reperiri lapillos, qui praesentissimo remedio lapides renum comminuunt

et deliciunt, drachmae pondere e liquore idoneo hausti, aut etiam corpori alligati. An autem, qui in ventriculo reperiuntur aliquando eis, dum viribus polleant, mihi non constat, periculum posset capi sine ullo, meo iudicio, discrimine.

PUNCTUM II.

De Teiugvacu, Taraguira, et Americima.

Marcgra.
Hist. Bra-
sil. l. 6. c.
11.

Teiugvacu et Temapara Tupinambis: Lacertus egregius corporis figura, capitis, oculorum, oris, pedum, caudae, convenit cum Senembi, in hoc autem differt. Primo totius corporis color est niger, elegantissimis maculis albis inspersis variegatus, et versus extremam caudam, sed quasi aculeos habet albos. Secundo cauda crassior in exortu. Tertio caret illis dentatis aculeis per dorsi longitudinem. Quarto in pedibus posterioribus exterior digitus paulo remotior est a reliquis, et brevior. Quinto, linguam habet bifidam longam, rubram, quam velocissime instar serpentis, ad digiti longitudinem protrudit et retrahit. Nullam edit vocem, patiens est, lubenter vescitur ovis, quae cruda sorbet. Inedia patientissimum animal, detinebam alligatum, sed cum se vinculis absolvisset, liberum permisi, verba sunt Marcgravii, per cubiculum currere, et interdum dedi haustum aquae e vitro bibendum, ita adhuc obambulat quando sitit, alias toto die in angulo suo ordinario sedet. Libenter incumbit cineribus calidis, vigesimo Martii quispiam partem caudae calcando detriverat, postea tamen de novo ad duos digitos crevit, primo Julii moriebatur inedia plane tabidus factus, septem enim mensium spatio nihil comederat, tantum aliquando haustum aquae sumserat lambendo. Ca-

Marcgrav
l. c.

ro eius comeditur. **Taraguira** Brasiliensibus: Lacertus in et prope

domos, in hortis et ubique frequens. Longitudo eius circiter pedalis, quamquam reperiuntur et minores. *Corpus* habet teres, totum squamulis triangularibus cinereis seu leucophaeis tectum. Caret *ingluvie* sub mento, *dorsum* aequale, nutant velocissime capite, quando aliquid vident, et celerrime currunt motando corpus. Si videant hominem dormientem, cui serpentes venenatus, aut aliud venenatum animal laedendi causa adpropinquat, illum excitant, ne laedatur. *Caire* volens mas leni morsu adprehendit foemellae cervicem, paulo post ad latus se inclinat, et foemina propriam caudam sursum levando admittit marem, qui pedibus complectitur corpus eius a tergo. **Americima** Brasiliensibus, lacertulus tres digitos longus et pennam olorinam crassus, ubi crassissimus, crura et pedes similis figurae et tot digitis, ut Senembi. *Ocellos* habet nigros *corpus* autem fere quadratum videtur. Totum *dorsum* squamulis vestitur leucophaeis, latera autem fulcis, *caput* itidem et crura, cauda vero caeruleis, omnes autem splendent, et ad tactum adprime sunt laeves. *Digitis* in pedibus instar setarum porcinarum. Venenosum est animal ut Lusitani affirmant, et cupidum exsugendi sanguinem ex gravidis mulieribus. Referunt foeminam semel tactam ab hoc lacerto, vel solum eius indumentum, nunquam postea concipere.

PUN-

Marc
Hist.
l. 6.

Amb
de I
Ovij
c. 8.
Noma

PUNCTUM III.

De Caropopeba, Ameiva, Taraguycu Aycuraba, et Teiunhana.

Marcgra. Hist. Bra- sil. 6. c. 12

Carapopeba Brasiliensibus, lacertulus tres, quatuor vel quinque digitos longus venenatus. Figura corporis est ut reliquorum. Quatuor cruribus et pedibus, in anterioribus quinque, in posterioribus quatuor habet digitos. Corpus totum hepatici est coloris, cum albis notulis, in cauda autem albis lineolis, hinc inde etiam aliquantum flavi mixtum, oculos habet splendentes, et quasi vitreos. Ameiva Brasiliensibus et Tubinambis, alia species lacertorum et superius descriptae Taraguirae per omnia similis, excepto, quod caudam furcatam habeat, id est, desinentem in duo cornua recta. Taraguico Aycuraba Brasiliensibus, Taraguirae alia species, superiori item similis, excepto, quod cauda ab initio ubique habeat triangulatas squamas parvas: Caudae extremitas planis squamulis tecta est, et praeterea quatuor maculis fuscis, dorsum et praecipue post caput undatum maculis variis fuscis. Teiunhana Brasiliensibus, lacertulus est minimum digitum crassus, capite acuminato ut Senembi, oculis nigris, circello aureo, crura habet quatuor ut Senembi. Longitudo eius ad posteriora crura et trium digitorum, caudae longitudo sex digitorum et

femis, estque cauda teres et instar aviculae in extremitate acuminata. Capitulum tegitur squamosa cute, dorsum, latera, et crura superiore latere cute vestiuntur ad tactum molli instar holoserici, cauda autem squamulis quadratis constat minusculis, guttur, et infimus venter item squamulis quadratis teguntur maiusculis, capitis testa fuscescit. Dorsum et latera superius fusca, vel potius tribus lieneis dilutae umbrae coloris, et aliquot undis eiuscemodi variegatur, latera inferiora viridia, superiora autem in fusco linea notat viridis secundum longitudinem, a capite ad crura usque posteriora, itemque alia linea viridis est, ubi fuscum et viride separantur: Inter duas autem lineas ordo est punctorum viridium in fusco, et sub inferiori linea viridi series est punctulorum nigrorum in viridi. Crura etiam in lateribus superioribus obscure flavi seu cerei obsoleti sunt coloris, variegata maculis parvis fuscis. In inferioribus lateribus sunt alba. Cauda quoque superius coloris cerei obsoleti, inferius cerei cum albo mixti. Caput inferius, guttur et infimus venter, candidi sunt coloris, sanguineis notis variegati. Bifidam habet linguam.

CAPUT III.

De Salamandra.

Ambrosin. de Digit. Ovip. l. 1. c. 8. Nomen.

Salamandra, unde nomen sortita sit, incertum est. Nam dici vel quasi valincendam, quod contra incendium valeat, ut Isidorus vult, vel quasi sola amans sit τὸν πῦρ, id est ignis, vel quod σαλαμάνδραν i. e. quieta latibulum teneat, aut quod σελαμάνδρα dicatur, i. e. inter spatia inania caularum et speluncarum stabulans, aut denique, quod σελαμάνδρα id est, splendores laxet et

pellat, ridiculum nimis est. A Samabras vel Samabras Arabico dici, verisimile est, etsi incertum. Plinius animal stellatum nominavit, Aetius Lacertam venenariam. Duae ipsius sunt species. Alia enim est Terrestris, Aquatica alia. Illa lacerto viridi est similis, caput et ventrem, quae crassiora si excipias. Breviorem habet caudam, colorem nigrum maculis luteis inquinatum, sed

Terrestris Descriptio.